

Sauvon kunta

Alhonojan osayleiskaava, aurinkovoima

Viranomaisneuvottelun muistio

Aika ja paikka: 15.12.2025 klo 9.30-11.30 (Teams-kokous)

Asialista:

1. Kokouksen avaus (Kunnan tai ELY:n edustaja)
2. Osallistujien ja hanketoimijan esittelyt (hanketoimijan edustajat poistuvat tämän kohdan jälkeen)
3. Järjestäytyminen
4. Alustavan OAS:man esittely (kaavan laatija)
5. Viranomaisten kommentit
6. Valtion aluehallinnon uudistuksen vaikutukset prosessissa
7. Muut asiat
8. Kokouksen päättäminen

Osallistujat:

Emilia Horttanainen, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Riikka Elo, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Timo Vaahtoranta, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Niilo Aro, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Sanna Mäkeläinen, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Timo Bäcklund, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Aki Toivanen, Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Sara Tamsaari, Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo

Jere Leppänen, Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo

Kristina Karppi, Varsinais-Suomen liitto

Pekka Mäki-Tasku, Sauvon kunta

Satu Simelius, Sauvon kunta

Helinä Mäkelä, Sauvon ympäristönsuojelu

Eeva-Maria Tuhkanen, Sauvon ympäristönsuojelu

Hanna Turunen, Sitema Oy

Mikko Mäkäräinen, Sitema Oy

Anssi Voipio, Will & Must Oy

Hanna Nirkko, Karttaako Oy

Jarmo Mäkelä, Karttaako Oy

Susanna Mäkelä, Karttaako Oy

1. Kokouksen avaus

Kokous avataan klo 9.30.

2. Osallistujien ja hanketoimijan esittelyt

Osallistujat esittäytyvät. Hankekehittäjä Will & Must Oy ja Sitema Oy esittelevät hanketta ja selvityksiä. Tehdään ympäristöselvitysraportti ja sen pohjalta YVA-tarveharkinta. Selvitykset voimajohdon osalta tehdään ensi vuoden aikana. Kysymys viranomaisille: tehdäänkö erillinen tarveharkinta ilmajohtosivustalle? Anssi Voipio poistuu kokouksesta.

3. Järjestäytyminen

Puheenjohtajaksi valitaan kunnanjohtaja Satu Simelius. Muistion laatii Susanna Mäkelä.

4. Alustavan OAS:man esittely

Hanna Nirkko esittelee alustavan OAS:man. Kristina Karppi kysyy, kuinka monta asuinrakennusta on alueen läheisyydessä. Hanna Nirkko vastaa, että kaksi on selkeästi hankealueen sisällä, viisi reunamalla ja kaksi hiukan ulkopuolella (Ylitalo ja Alitalo). Lisäksi on yksi loma-asunto lähellä hankealueen rajaa. Riikka Elo kysyy, onko tavoitteena hakea suoraan rakentamislupa yleiskaavan perusteella uuden ensi vuonna tulevan lain mukaan. Joissakin hankkeissa on todettu, että AKL 44 § ei sovi aurinkovoimalaan, vaan enemmänkin kyläkaavoitukseen. Muuten ei ole ollut linjausta siitä, pitääkö odotella uutta lakia vai mennä nykyisellä lailla. Hanna Nirkko vastaa, että lakimuutosta ja siirtymäsäännöstä on ennakoitu. Luonnosvaihe mennään ehkä nykyisellä lailla ja ehdotus uudella lailla. Katsotaan vielä aikataulua ja keskustellaan tästä. Elo kommentoi, että asutuksen suojavyöhykkeet olisi hyvä osoittaa kaavassa.

Kristina Karppi kommentoi, että on todella hyvä, että hanketta suunnitellaan kaavoituksella. Ylitalo ja Alitalo tulisi ottaa mukaan, sillä ne ovat merkittävä rakennetun ympäristön ryhmä. OAS:massa maakuntakaavan kuvanlaatu on heikko, suositellaan paikatietoaineistoa (maakuntakaavat.fi tai maakuntayhdistelmän sivut). MRV-alue sekä viittaukset suunnittelumääräykseen tulisi lisätä OAS:maan. Tulee huomioida maiseman ja ympäristön näkökohdat sekä luonnonarvoja ja -varoja koskeva yleismääräys, ml. vesiensuojelu ja pirstomisen välttäminen. On hienoa, että liiton aurinkovoimaselvitys on mukana; siinä kyseessä on aurinkovoimalle huonosti soveltuva alue/mahdollinen alue. Liiton suositus on 100-200m suojaetäisyys asutukseen eli isompi kuin kunnan 50m. Karppi kysyy, ovatko tiloista noin puolet vuokraajina mukana. Hankkeen puolelta vastataan, että kyllä ovat. Karppi kommentoi, että tulevaisuudessa maisemointi on kaavassa mietittävä. Ympäristö- ja maisemanäkökulmat ovat keskeiset ja selvitysten tuloksia sovelletaan kaavaratkaisussa toivottavasti. Ilmastovaikutukset ja hiilitase on huomioitava. Hiilitaselaskelmaan on laskettava mukaan kaikki rakenteet elinkaaren ajalta sekä maankäytön muutokset. Vertailuarvona tulisi olla suomalaisen sähköntuotannon päästöt laitoksen ajalta (ei siis pelkkä fossiilinen sähköntuotanto).

5. Viranomaisten kommentit

Sara Tamsaari: Alueen rajalla sijaitsee maakuntakaavan merkittävä rakennetun ympäristön ryhmä. Vierekkäin sijaitsevat kaksi tilaa Alitalo ja Ylitalo on inventoitu vuonna 2000 eli inventoinnit ovat aika

vanhoja. Alitalo on todettu maakunnallisesti arvokkaaksi ja Ylitalo paikallisesti arvokkaaksi. Muista tiloista ei ole tietoja. Rakennusinventointia alueelta kaivataan. Maisemaselvityksessä on sanottu, ettei alueella ole paikallisesti merkittäviä maisemia, mutta Ylitalon alue on ihan vieressä. OAS:masta puuttuu rakennettu kulttuuriympäristö arvioitavien vaikutuksien listasta. Vähintään Alitalon ja Ylitalon ympärille tarvitaan peltoaluetta reilusti, jotta yhteys viljelymaisemaan hahmottuu jatkossakin. Väljyys rakennusten ympärillä vaikuttaa rakennusten säilymisedellytyksiin. Vaikutus Alitalon maisemaan on kielteinen ja merkittävä (vrt. raportin arvio). Pihapiirit tulisi ottaa mukaan kaava-alueeseen, jotta saadaan suojeluarvoja huomioitua tälläkin kaavatasolla. Lieventämiskeinot ja suojavyöhykkeet on huomioitava kaavassa. Rakennusten inventoinnit ovat museon palvelussa (MIP, Museon inventointiportaali), jonne saa käyttöoikeudet ja opastukset museolta.

Hanna Turunen: On tehty selvityksiä maisemasta, mutta raportti ei ole vielä lopullinen. Maisemavaikutukset huomioidaan hankkeessa.

Jere Leppänen: Arkeologinen inventointi on tehty ja museo on sen hyväksynyt. Löytyi kaksi arkeologista kohdetta. Molemmat on merkitty rekisteriin muina kulttuuriperintökohteina. Toinen on alueen eteläreunalla 1800-luvulla perustettu torppa ja toinen Ylitalon ja Alitalon 1500-luvun kylätonttialue. Asutusta on 1200-1300-luvulta lähtien ollut täällä paikalla. Peltoja on täällä viljelty vähintään 500 vuoden ajan. Torppa etelässä sijaitsee kaava-alueella ja se tulisi merkitä kaavaan, mutta kyseessä ei ole automaattisesti suojeltava kohde. Kyseessä on myös maisemallinen elementti, joka rikkoo yhtenäistä paneelikenttää. Kylätontilla koillisosassa yhdistyvät arkeologia ja kulttuurihistoria. Suojavyöhyke on jätettävä tänne. Lisätarkastus on ehkä tarpeen Ylitalon ja Alitalon alueella. Olisiko koordinointi sähkösiirtolinjan inventoinnin kanssa mahdollista? Museoon voisi ottaa yhteyttä ennen inventointia, niin sieltä saa tarvittavat lisätiedot.

Emilia Horttanainen: Ei ole vielä maisema-analyysia kartalla. Se selkiyttäisi kaavan maisemavaikutuksia. Edellä mainitut vaikutukset kulttuurimaisemaan ja toisaalta vaikutukset lähistön asukkaiden arkeen ja maisemaan tulee huomioida eurooppalaisen maisemayleissopimuksen mukaisesti. Maisemavaikutukset ulottuvat laajemmalle kuin pihapiiriin (esim. reitit tonteille ja virkistyskäyttö ympärillä). Sähkönsiirto on myös huomioitava maisemavaikutuksissa.

Riikka Elo: Hyvä, että tehdään kaava. AKL:n päivitys on sen suuntainen, että tämän kokoluokan hankkeet laaditaan jatkossa kaavalla.

Timo Vaahtoranta: Varsinaiset lausunnot tulevat myöhemmin. Selvitykset vaikuttavat ihan hyvältä tähän mennessä. Pesimälinnusto on selvitetty aika myöhään kesäkuussa. Toisaalta alue on pellolla ja muuttolinnusto on selvitetty erikseen. Selvitys siis riittänee näiltä osin. Liito-oravaselvitys puuttuu. Jos tulee hakkuita, niin tulee selvittää mahdolliset liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat, samoin lintujen pesintävaikutukset. Rakentamisen yms. toimenpiteiden ajankohdan ei tulisi olla lintujen pesimäaikaan. Lepakoiden ruokailualueet on jo selvitetty, mutta ei lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Jos on purettavia rakennuksia, niin sitten on selvitettävä erikseen myös lisääntymis- ja levähdyspaikat. Kulkuyhteydet paneelialueiden välissä ja ekologiset yhteydet on hyvä ottaa huomioon. Rakentamisen aikaiset vesistövaikutukset ovat merkittävät ja vaikuttavat luontoarvoihin. Timarinjärvi on aika pieni vesistö, jonne johtuu hulevesiä, samoin mereen. Valkolehdokkialueet voi osoittaa esim. luo-alueina kaavassa, jos ne osuvat kaava-alueen sisälle. Miten toimija aikoo huomioida luontoselvityksen tulokset? Biodiversiteettiratkaisuja, kasvillisuuden istutuksia yms. voisi avata lisää. Lajihavainnot toivotaan kirjattavan Laji.fi-sivustolle. Sähkönsiirtolinjan osalta on selvitettävä vielä erikseen luontovaikutukset.

Hanna Turunen: Ovatko selvitykset riittävät tässä vaiheessa? Luontoselvitykset ovat vuodenajasta riippuvaisia, niin ensi kaudella olisi tehtävä kaikki vaadittavat selvitykset. Sähkönsiirtolinjan osalta selvitykset ovat tekemättä. Vanhan linjan osalta on tehty liito-oravaselvitys ja selvityksen tekijöille alue siis on jo tuttu. Voidaanko YVA-tarveharkintaa tehdä vielä vai tehdäänkö koko hankkeelle sähkönsiirtoineen ensi syksynä?

Sanna Mäkeläinen: Hyvä että YVA-tarveharkinta tehdään, vaikka sijoittuukin pellolle, sillä alue on laaja. Aurinkovoimahanketta ei voida toteuttaa ilman sähkönsiirtoa. Olisi siksi selkeämpää, jos kokonaisuudessa olisi mukana myös sähkönsiirtoreitti. Tämän vuoden puolella ei kannata aloittaa, sillä virastouudistus on tulossa kohta. Lupa- ja valvontavirastolta voi avoimesti kysellä ensi vuoden puolella, tarkastellaanko erikseen vai yhdessä. Todennäköisesti vaaditaan kaikki samassa kokonaisuudessa.

Helinä Mäkelä: Hanketta varten on laadittu vesienhallintasuunnitelma ja laskeutusaltaat ennen veden laskemista Alhonojaan ovat hyvä suunnitelma. Tällä hetkellä olisi hyvä ajankohta käydä katsomassa tulvatilanne, sillä vettä on tällä hetkellä paljon. Vanhat tulvakartoitukset eivät enää joka paikassa toimi.

Eeva-Maria Tuhkanen: Hulevesien hallinta on syytä suunnitella huolella. Laskeutusaltaat ovat hyvä asia. Vesiensuojelurakenteet tulisi ehdottomasti saada toimintaan ennen työmaan töiden aloitusta, koska silloin aineksen liikkeellelähtö on suurinta. Alhonoja kaakkoisosa on osittain meandroiva ja sen saisi säilyttää, sillä luontainen muoto hidastaa veden kulkua. Samoin kasvillisuuden saisi säilyttää. Laskeutusaltaiden mitoitus tulee suunnitella riittäväksi, jotta myös kasvillisuutta mahtuu. Huoltotoimenpiteet ja kasvillisuuden poisto on harkittava tarkkaan. Kasvillisuutta olisi suotavaa olla uomissa, jotta veden kulku hidastuu ja kiintoaineista pidätetään. Luontoselvityksessä löytyneet tuulihaukka, räystäspääskyn pesälato hankealueen lähellä, lepakkojen saalistusvyöhykkeet ja suositukset rauhaan jätettävistä alueista on syytä ottaa huomioon. Valkolehdokki sijaitsee metsäsaarekkeella, jossa on myös monimuotoisuusarvoja. Metsäsaarekkeet olisi hyvä jättää koskemattomiksi hankealueen sisälle.

Hanna Turunen: Otetaan huomioon selvitysten suositukset. Metsäsaarekkeet jätetään rakentamisen ulkopuolelle. Miten viranomaiset näkevät kulkuyhteydet ja viherkäytävät? Alue on pitkä itä-länsisuunnassa ja teitä kulkee siellä täällä. Entä alueen aitaaminen ja esim. aitarakenne, joka ei olisi alareunastaan maassa kiinni? Paikoitellen aitaan voisi ehkä jättää ihan kulkuaukkoja eläimille.

Eeva-Maria Tuhkanen: Lähialueella on useita aurinkovoimahankkeita, joihin kaikkiin on suunniteltu aita ympärille ja maahan saakka. Erilliset kulkureitit ja aitojen rajaamat käytävät olisi oltava niin, ettei eläinten ole mahdollista päästä paneelialueille. Paikallisilta metsästäjiltä kannattaa kysellä, onko hirvien kulkureittejä alueella. Leveä peltoalue tuskin on kulkureitti, mutta kapeammat kohdat voivat olla.

Timo Vaahtoranta: Selvitetään aita-asiaa ja palataan asiaan. Entä kulkuyhteydet Suopellon kohdalla läntisen tien kohdalla? Kaavan luo-alueet valkolehdokkien kohdalla voivat osaltaan toimia yhteyksinä.

6. Valtion aluehallinnon uudistuksen vaikutukset prosessissa

Valtionhallinnon uudistus tapahtuu vuoden vaihteessa. OAS:maan päivitetään tiedot osallisista viranomaisista. Lausunnot pyydetään vuodenvaihteen jälkeen uusilta virastoilta (EVK ja LVV) eli kummankin viraston kirjaamoon lähetetään lausuntopyyynnöt. Liikenne- ja vesiasiat menevät Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen. YVA-asiat hoidetaan LVV:n puolella.

7. Muut asiat

Tehdään seuraavaksi pienet muutokset OAS:maan, jonka kaavoittaja toimittaa kuntaan. OAS menisi seuraavaan kunnanhallitukseen tauon jälkeen 2.2.2026. Materiaali tulisi saada valmiiksi tammikuun loppuun mennessä.

8. Kokouksen päättäminen

Kokous päätetään klo 11.14.